

УДК 351:502.174(477)

*Е. В. Щепанський,**д. держ. упр., професор, завідувач кафедри публічного управління та адміністрування,
Хмельницький університет управління та права імені Леоніда Юзькова**ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0001-7404-3722>**Ю. А. Курилюк,**здобувачка вищої освіти за спеціальністю 281 "Публічне управління та адміністрування",
Хмельницький університет управління та права імені Леоніда Юзькова**ORCID ID: <https://orcid.org/0009-0005-3242-9201>*

DOI: 10.32702/2306-6814.2025.24.309

МЕХАНІЗМИ ФОРМУВАННЯ ДЕРЖАВНОЇ ГЕНДЕРНОЇ ПОЛІТИКИ В УМОВАХ ЄВРОІНТЕГРАЦІЇ

E. Shchepanskiy,

Doctor of Science in Public Administration, Professor, Head of the Department of Public Management and Administration, Leonid Yuzkov Khmelnytskyi University of Management and Law

Y. Kuryliuk,

Higher education student in specialty 281 "Public Management and Administration",
Leonid Yuzkov Khmelnytskyi University of Management and Law

MECHANISMS FOR FORMING STATE GENDER POLICY IN THE CONTEXT OF EUROPEAN INTEGRATION

У статті досліджено механізми формування державної гендерної політики України в умовах євроінтеграції. Обґрунтовано актуальність теми, що зумовлена зміною політичного курсу держави, необхідністю адаптації національного законодавства до нормативів Європейського Союзу та впровадженням принципів гендерної рівності як ключового елемента демократичного врядування. Проаналізовано сучасний стан досліджень у сфері гендерної політики, висвітлено позиції українських і зарубіжних науковців, а також визначено наявні прогалини у вивченні механізмів реалізації гендерної рівності в контексті євроінтеграції, зокрема брак системності у нормативних підходах та інституційній взаємодії.

У роботі уточнено зміст поняття "гендерна політика" та здійснено ґрунтовний аналіз нормативно-правових і інституційних засад, що визначають державну політику рівних прав і можливостей. Окрему увагу приділено дослідженню сучасних індикаторів гендерної рівності, зокрема динаміці Глобального індексу гендерного розриву та впровадженню Індексу гендерної рівності в Україні, який дозволяє здійснювати моніторинг відповідно до європейських методологічних стандартів. Розкрито роль Верховної Ради України, органів виконавчої влади, інститутів громадянського суспільства та міжнародних партнерів у забезпеченні сталості гендерної політики.

З'ясовано специфіку впровадження гендерного мейнстрімінгу як одного з ключових механізмів наближення України до європейських стандартів, підкреслено його значення для прозорості, інклюзивності та підвищення якості управлінських рішень. Показано, що участь жінок у політичному житті, розширення їхньої представленості у владних структурах та активізація громадськості є важливими умовами формування ефективної гендерної політики.

Установлено, що, попри суттєвий поступ у розвитку законодавчих та інституційних механізмів, подальше вдосконалення гендерної політики України потребує зміцнення системи моніторингу, поширення практик гендерного аналізу, удосконалення міжвідомчої координації та посилення відповідності європейським підходам. Зроблено висновок, що гендерна політика є стратегічним чинником сталого розвитку, демократичного врядування та повоєнного відновлення держави, оскільки забезпечує рівноправну участь громадян і сприяє формуванню сучасної моделі соціальної справедливості.

The article examines the mechanisms for forming Ukraine's state gender policy in the context of European integration. The relevance of the topic is substantiated by the country's political course shift, the need to adapt national legislation to the standards of the European Union, and the implementation of gender equality principles as a key component of democratic governance. The study analyzes the current state of research in the field of gender policy, highlights the views of Ukrainian and foreign scholars, and identifies existing gaps in understanding the mechanisms for implementing gender equality within the European integration framework, particularly the lack of systemic normative approaches and institutional coordination.

The article clarifies the concept of "gender policy" and conducts an in-depth analysis of the legal and institutional foundations that shape the state policy of equal rights and opportunities. Special attention is given to contemporary indicators of gender equality, including the dynamics of the Global Gender Gap Index and the introduction of the Gender Equality Index in Ukraine, which enables monitoring in accordance with European methodological standards. The role of the Verkhovna Rada of Ukraine, executive authorities, civil society institutions, and international partners in ensuring the sustainability of gender policy is explored.

The study identifies the specific features of implementing gender mainstreaming as a key mechanism for aligning Ukraine with European standards and emphasizes its importance for transparency, inclusiveness, and improving the quality of governance decisions. It is shown that women's participation in political life, the expansion of their representation in public authorities, and the activation of civic engagement are essential conditions for forming an effective gender policy.

It is established that despite substantial progress in developing legislative and institutional mechanisms, further improvement of Ukraine's gender policy requires strengthening monitoring tools, expanding gender analysis practices, enhancing interagency coordination, and ensuring alignment with European approaches. The article concludes that gender policy is a strategic factor for sustainable development, democratic governance, and post-war recovery, as it ensures equal participation of citizens and contributes to forming a modern model of social justice.

Ключові слова: гендерна політика, гендерна рівність, євроінтеграція, державне управління, гендерний мейнстримінг, нормативно-правове забезпечення, інституційні механізми, індекс гендерного розриву, індекс гендерної рівності, політична участь жінок, демократичне врядування, повоєнне відновлення.

Key words: gender policy, gender equality, European integration, public administration, gender mainstreaming, legal framework, institutional mechanisms, Global Gender Gap Index, Gender Equality Index, women's political participation, democratic governance, post-war recovery.

ПОСТАНОВКА ПРОБЛЕМИ У ЗАГАЛЬНОМУ ВИГЛЯДІ ТА ЇЇ ЗВ'ЯЗОК ІЗ ВАЖЛИВИМИ НАУКОВИМИ ЧИ ПРАКТИЧНИМИ ЗАВДАННЯМИ

З огляду на зміну політичного курсу України, її євроінтеграційні програми та активне впровадження концепції гендерної рівності в суспільстві, існує потреба у розробці сучасних механізмів, які сприяють підвищенню ефективності державного управління. Інтеграція гендерної політики в систему ухвалення рішень є ключовим завданням, що вимагає створення нормативної бази для забезпечення рівних прав та можливостей.

Важливим елементом у формуванні ефективної державної гендерної політики є глибокий і системний аналіз гендерних проблем. Вивчення соціальних, економічних та політичних аспектів, які впливають на позиції жінок і чоловіків у суспільстві, а також визначення ключових викликів і несправедливостей. Також важливим аспектом є адаптація національного законодавства до стандартів Європейського Союзу. Цей процес сприяє розвитку міжвідомчої співпраці, запровадженню інституційних змін та розвитку передового міжнародного досвіду у формуванні.

У контексті євроінтеграції актуальність дослідження значно посилюється необхідністю відповідності державної політики України ключовим документам Європейського Союзу, зокрема Стратегії ЄС з гендерної рівності 2020—2025 [1], Європейському стовпу (основам) соціальних прав [2] тощо. Європейський Союз послідовно інтегрує принципи гендерного мейнстримінгу у всі напрямки державної політики, що формує для України орієнтири й вимоги до державного управління. З 2022 року особливої ваги набуває впровадження гендерно чутливого повоєнного відновлення відповідно до підходів ЄС, де забезпечення рівності розглядається як фундамент стійкого розвитку та демократичного устрою.

АНАЛІЗ ОСТАННІХ ДОСЛІДЖЕНЬ І ПУБЛІКАЦІЙ

Сучасні умови євроінтеграції відіграють важливу роль у формуванні політики. Важливим є також гендерний аспект у формуванні державного управління та політики. Це питання в своїх публікаціях описали такі українські вчені як Ю. Саєнко [3] та В. Сиченко [4]. У дослідженнях О. Кисельової [5], вже детальніше обгрунто-

вано функціонування механізму забезпечення гендерної рівності в контексті європейської інтеграції.

У міжнародній науковій літературі питання формування гендерної політики та впровадження гендерного мейнстримінгу активно досліджується такими визнаними науковцями, як С. Волбі (S. Walby) [6], Дж. Тру (J. True) [7], Н. Кабір (N. Kabeer) [8] та ін. У своїх працях вони обґрунтовують необхідність інтеграції гендерної проблематики в інституційні механізми державної політики, розробляють концептуальні підходи до гендерного аналізу та підкреслюють роль гендерної рівності як фундаментальної засади демократичного врядування.

У контексті євроінтеграції процеси формування державної гендерної політики все ще не знаходять повного і всебічного відображення. Іншими словами, існують певні аспекти та механізми, які лишаються недостатньо висвітленими або деталізованими як у дослідницькій літературі, так і в нормативних актах. Таким чином, постає необхідність глибшого аналізу й уточнення цих механізмів, аби забезпечити більш цілісне уявлення про їхню роль та функціонування в умовах інтеграції до європейського простору.

ФОРМУЛЮВАННЯ ЦІЛЕЙ СТАТТІ (ПОСТАНОВКА ЗАВДАННЯ)

Основною метою даної статті є комплексне визначення, аналіз та обґрунтування механізмів формування державної гендерної політики України в умовах євроінтеграції. Для досягнення поставленої мети передбачено: з'ясування нормативно-правових та інституційних засад гендерної політики, оцінювання відповідності національних механізмів рівності стандартам Європейського Союзу, аналіз ключових індикаторів гендерної рівності, а також з'ясування особливостей реалізації гендерної політики через політичну участь жінок, активність громадянського суспільства та застосування гендерного мейнстримінгу.

ВИКЛАД ОСНОВНОГО МАТЕРІАЛУ ДОСЛІДЖЕННЯ

Гендерна політика є невід'ємною складовою сучасного державного управління, спрямованою на забезпечення рівних прав і можливостей жінок та чоловіків у всіх сферах суспільного життя. У контексті євроінтеграції Україна зіштовхується з потребою адаптувати національні правові та інституційні механізми до стандартів Європейського Союзу, де гендерна рівність розглядається як одна з фундаментальних демократичних цінностей. Вона стає напрямом діяльності держави, спрямованої на забезпечення рівності прав, свободи можливостей для усіх. Охоплює широкий спектр заходів, зокрема формування культури гендерної рівності, утвердження принципів гендерної демократії, запровадження освітніх ініціатив та створення правових гарантій захисту від будь-яких проявів дискримінації за ознакою статі.

Для забезпечення наукової цілісності та послідовності необхідно передусім визначити зміст поняття "гендерна політика", оскільки саме концептуальні засади формують підґрунтя механізмів державної політики в умовах євроінтеграції. Окреслення поняття гендерної

політики варто почати із Європейських стандартів, Хавлін Т.В. стверджує, що гендерна політика є взірцем декларування гендерної культури для національних держав Європи. Так Європейською комісією здійснено цілий ряд законодавчих та стратегічних робіт в напрямі досягнення гендерної рівності [9, с. 113.]. На думку Марценюк Т., політика держави, яка спрямована на забезпечення рівних прав і можливостей жінок і чоловіків, визначається як гендерна політика [10, с. 7]. Під впливом євроінтеграції українські вчені теж пропонують різні визначення поняття "гендерної політики". Зокрема, Левченко К. Б. вважає, що "гендерна політика — дії політичних суб'єктів (держави, політичних партій, громадсько-політичних об'єднань, міжнародних інституцій), спрямовані на утвердження партнерства статей у визначенні та втіленні політичних цілей, завдань та методів їх досягнення" [11, с. 327].

В українському законодавстві немає чіткого окреслення поняття гендерної політики. Проте можна зазначити, що фактично гендерна політика базується на рівних правах усіх членів суспільства. Тому, судячи із цього, можна навести пару прикладів кодифікації цих аспектів. У Конституції України, у частині 3 статті 24, закріплено принцип рівності прав жінок і чоловіків у всіх сферах життя, включно з політичною. Рівність прав забезпечується шляхом надання жінкам рівних із чоловіками можливостей для участі в громадсько-політичній та культурній діяльності, у здобутті освіти й професійної підготовки, а також у сфері праці та отриманні винагороди за неї [12].

У Законі України "Про забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків" [13] прямо визначено поняття гендерної рівності як рівного правового статусу жінок і чоловіків та рівних можливостей для його реалізації. Це забезпечує здатність осіб обох статей на рівних засадах брати участь у всіх сферах життєдіяльності суспільства.

У сфері забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків ключова роль належить Верховній Раді України, яка виступає уповноваженим органом із формування основ державної гендерної політики. ВРУ визначає стратегічні засади гендерного розвитку та забезпечує інтеграцію принципів рівності у всі сфери суспільного життя. Серед основних функцій парламенту у зазначеній сфері виокремлюється формування державної гендерної політики, що передбачає як розроблення нових законодавчих актів, так і удосконалення чинного законодавства з урахуванням гендерного підходу. Здійснюючи законотворчу діяльність, Верховна Рада України забезпечує нормативне закріплення принципу рівності прав і можливостей жінок і чоловіків та сприяє впровадженню механізмів його реалізації. Важливим напрямом діяльності парламенту є здійснення парламентського контролю за виконанням нормативно-правових актів у сфері забезпечення гендерної рівності. Такий контроль дозволяє оцінити ефективність реалізації прийнятих рішень, своєчасно виявити прогалини у практичному застосуванні законодавства та ініціювати необхідні коригувальні заходи.

За індексом гендерного розриву (The Global Gender Gap Index) у 2024 році Україна посіла 63-є місце в рей-

Таблиця 1. Місце України у рейтингу країн за Глобальним індексом гендерного розриву

Основні показники	2022 рік		2023 рік		2024 рік	
	місце в рейтингу	коефіцієнт індексу	місце в рейтингу	коефіцієнт індексу	місце в рейтингу	коефіцієнт індексу
Економічна участь та кар'єрні можливості	62	0,710	55	0,714	40	0,737
Рівень освіти	53	0,995	56	0,996	1	1
Здоров'я і тривалість життя	37	0,978	45	0,976	42	0,977
Політичні права та можливості	100	0,145	87	0,172	91	0,175

Джерело: сформовано на основі [14].

тингу зі 146 країн світу (табл. 1), закріпивши тенденцію до зниження цього розриву.

Найбільше підвищення в рейтингу відбулося за категорією освіти, де у 2024 році було досягнуто повної гендерної рівності. В економічній сфері Україна піднялася з 62-го на 40-е місце, а в політичній категорії — на 91-е місце. Найгірша ситуація у сфері здоров'я і тривалості життя, де відбулося падіння в рейтингу країн з 37-го на 42-е місце.

Аналіз динаміки показників Індексу гендерного розриву свідчить про нерівномірний поступ України. Позитивні тенденції у сфері освіти зумовлені стабільно високими показниками охоплення освітою жінок і чоловіків. Покращення позицій за економічною участю пов'язане зі зростанням ролі жінок в ІТ-секторі, військових і волонтерських структурах, а також зміною ринку праці під впливом повномасштабної війни. Водночас спад у сфері здоров'я відображає погіршення доступу до медичних послуг, зростання рівня стресу та небезпеки для життя, а низькі показники політичної участі пояснюються недостатнім представництвом жінок у прийнятті державних рішень порівняно з країнами ЄС.

Зауважимо, що у 2024 році був розроблений Індекс гендерної рівності в Україні, що дозволило використувати єдину з Європейським Союзом методологію. Індекс вимірює гендерні розриви, враховує досягнення країн і характеризує результати політики ЄС та національних політик щодо забезпечення рівних прав і можливостей для жінок та чоловіків у шести основних сферах — робота, гроші, знання, час, вплив та здоров'я. Очікується, що на основі запровадження моніторингу ІГР та його складових буде посилено базу для оцінювання стану й динаміки забезпечення гендерної рівності в Україні, розробки та моніторингу державної політики гендерної рівності, в т. ч. гендерно чутливого відновлення України від наслідків війни. Впровадження ІГР відповідає європейським підходам до оцінювання гендерної рівності, визначеним Європейським інститутом з гендерної рівності (EIGE), що дозволяє Україні інтегрувати сучасні інструменти моніторингу та підвищити якість державної політики в цій сфері.

Гендерна політика в Україні полягає в утвердженні рівних прав та можливостей жінок і чоловіків [15, с. 19]. Ця політика покликана забезпечити гармонійний розвиток суспільства, сприяючи подоланню усталених стереотипів щодо ролі жінок і чоловіків, зменшенню гендерного розриву у доступі до ресурсів, можливих та ухвалених рішень.

Першою передумовою здійснення гендерних змін є формування якісної нормативно-правової бази, що забезпечує підґрунтя для реалізації державної гендерної політики та визначає дієві механізми її впровадження. До цього, насамперед, належить розробка й ухвалення законодавчих актів, які регулюють питання рівного доступу до освіти, праці, державної служби та гарантують захист

від дискримінації за ознакою статі. У сучасних умовах євроінтеграції цей процес набуває особливої ваги, адже Україна має забезпечити відповідність національного законодавства нормам і стандартам Європейського Союзу. Значну роль у цьому відіграє ратифікація міжнародних документів, серед яких важливе місце займає Конвенція ООН про ліквідацію всіх форм дискримінації щодо жінок 1979 року. У межах євроінтеграційного курсу Україна також здійснює адаптацію законодавства до основних директив ЄС щодо забезпечення рівності, що посилює нормативні механізми реалізації гендерної політики.

Важливим складником формування державної гендерної політики є також активне залучення жінок до участі в політичному житті держави. Така участь сприяє зміцненню демократичних засад, забезпечує збалансоване представництво інтересів різних соціальних груп і підвищує чутливість державних рішень до суспільних потреб. Нестабільний рівень представленості жінок у владних структурах створює низку викликів, які можуть негативно позначатися на якості управлінських рішень, особливо у сферах, що потребують гендерно чутливого підходу. Водночас збільшення кількості жінок у законодавчих, виконавчих та судових органах влади сприяє формуванню інклюзивної та збалансованої моделі державного управління. Така тенденція дозволяє враховувати інтереси ширших соціальних груп, забезпечує відкритість управлінських процесів та підвищує якість політичних рішень. В умовах євроінтеграції участь жінок у політиці стає не лише важливим, а й обов'язковим елементом наближення України до європейських стандартів, що сприяє інтеграції найкращих світових практик у сферу державного управління.

Важливим механізмом формування державної гендерної політики, що прямо відповідає стандартам Європейського Союзу, є гендерний мейнстримінг. Згідно з визначенням Ради Європи та Європейської Комісії, гендерний мейнстримінг означає систематичне врахування гендерного компонента на всіх етапах вироблення, ухвалення та реалізації державної політики. Це передбачає інтеграцію гендерного аналізу в розробку законодавства, державних програм, бюджетних рішень та управлінських практик.

У контексті євроінтеграції гендерний мейнстримінг набуває особливого значення, адже саме він забезпечує адаптацію української політики до європейських директив і стратегій рівності. Його впровадження сприяє підвищенню прозорості державного управління, фор-

муванню інклюзивних рішень і створює умови для реального зменшення гендерних розривів. На практиці це виявляється у проведенні гендерно-правової експертизи, застосуванні гендерно орієнтованого бюджетування, оцінці впливу політик на різні соціальні групи та інституційному зміцненні органів, відповідальних за гендерну рівність.

Ефективність державної політики рівних прав і можливостей передбачає проведення постійного фахового моніторингу громадської думки населення країн — членів Європейського Союзу. Аналіз відповідних соціологічних досліджень ЄС дозволяє Україні оцінювати власний прогрес у формуванні гендерної рівності, адаптувати механізми її реалізації та активно залучати громадськість до обговорення актуальних проблем. На рівні практичної реалізації важливим чинником є діяльність громадських організацій, міжнародних партнерів і проєктів технічної допомоги, які підвищують рівень гендерної обізнаності населення та сприяють реалізації ініціатив у сфері гендерної політики.

Активне залучення громадянського суспільства створює умови для ефективної взаємодії між державними структурами, неурядовими організаціями, громадськими ініціативами та активістами. Євроінтеграційні процеси стимулюють розвиток такої співпраці, оскільки міжнародні партнери часто надають фінансову, експертну та організаційну підтримку для впровадження гендерно орієнтованих програм. Завдяки цьому гендерна політика стає більш прозорою, доступною та орієнтованою на потреби різних соціальних груп. Участь громадськості сприяє подоланню усталених стереотипів, відкритому обговоренню суспільно важливих питань, пошуку ефективних рішень і підвищенню рівня суспільної свідомості. У контексті євроінтеграції такий підхід дозволяє не лише поширювати гендерні цінності у всіх сферах суспільного життя, а й створювати передумови для побудови сучасної моделі рівності відповідно до європейських стандартів. У результаті такі процеси сприяють не лише утвердженню прав жінок і чоловіків, але й формуванню демократичного суспільства, заснованого на принципах рівноправності, соціальної справедливості та недискримінації.

Гендерна рівність виступає однією з основ демократичного розвитку, оскільки забезпечує рівноправну участь усіх громадян, незалежно від статі, у різних сферах суспільного життя. Вона закріплена серед ключових цінностей Організації Об'єднаних Націй [16] і розглядається як необхідний чинник державної стабільності та сталого прогресу. Значення гендерної рівності проявляється і в інноваційному розвитку, адже різноманітність поглядів, досвіду та професійних компетенцій сприяє більш ефективному використанню людського потенціалу. Це, у свою чергу, створює умови для активізації соціально-економічного розвитку та впровадження інновацій у сферах управління, науки, бізнесу та технологій.

Подолання гендерних стереотипів відіграє ключову роль у зниженні рівня насильства, зміцненні соціальної згуртованості та формуванні безпечного суспільного середовища. В умовах глобалізації та євроінтеграції забезпечення гендерної політики стає не лише моральним зобов'язанням, а й стратегічною необхідністю. Та-

кий підхід дозволяє Україні зміцнювати міжнародний авторитет і бути активною частиною світової спільноти, заснованої на засадах прав людини, взаємної поваги та соціальної справедливості.

ВИСНОВКИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ ПОДАЛЬШИХ РОЗВІДОК У ДАНОМУ НАПРЯМІ

Гендерна політика є важливим інструментом для забезпечення рівності прав та можливостей, сприяючи розвитку демократичного суспільства, соціальної справедливості та інновацій. У контексті євроінтеграції вона стає стратегічно необхідною для гармонізації національного законодавства з європейськими стандартами, подолання стереотипів і створення інклюзивного середовища. Активне залучення громадськості, міжнародна співпраця та збалансоване представництво чоловіків і жінок у всіх сферах діяльності є ключовими кроками досягнення гендерної рівності та сталого розвитку.

На основі проведеного аналізу встановлено, що Україна демонструє значний прогрес у формуванні нормативних, інституційних та організаційних механізмів реалізації гендерної політики, однак подальша адаптація до стандартів Європейського Союзу потребує посилення моніторингових інструментів, розвитку гендерного мейнстримінгу та розширення участі жінок у процесах ухвалення державних рішень. У процесі дослідження з'ясовано, що ефективна гендерна політика є важливою умовою стійкого, інклюзивного державного управління та має ключове значення для повоєнного відновлення України відповідно до європейських практик.

Література:

1. Gender Equality Strategy 2020—2025. European Commission. URL: <https://ec.europa.eu/newsroom/just/items/682425/en>
2. European Pillar of Social Rights (2017). European Commission. URL: https://employment-social-affairs.ec.europa.eu/policies-and-activities/european-pillar-social-rights-building-fairer-and-more-inclusive-european-union/european-pillar-social-rights-20-principles_en
3. Гендерні стереотипи та ставлення громадськості до гендерних проблем в українському суспільстві: колект. монографія / ред. Юрій Саєнко [та ін.]; Ін-т соціології НАН України, Центр соц. експертиз. Київ: Компанія ВАІТЕ, 2007. 143 с.
4. Сиченко В. В. Механізми упровадження засад гендерного інтегрування у публічному управлінні. Публічне управління і адміністрування в Україні. 2022. Вип. 32. С. 39—45 URL: <https://pag-journal.iei.od.ua/archives/2022/32-2022/7.pdf>
5. Кисельова О. Інституційні механізми забезпечення гендерної рівності в Україні в контексті європейської інтеграції. Жінки в політиці: міжнародний досвід для України: збірник наукових статей. 2006. С. 144—145. URL: <https://ekmair.ukma.edu.ua/handle/123456789/9933>
6. Walby S. Gender Mainstreaming: Productive Tensions in Theory and Practice. Social Politics. 2005. Vol. 12 (3). Pp. 321—343. URL: <https://www.researchgate.net/>

publication/255653597_Gender_Mainstreaming_-_Productive_Tensions_in_Theory_and_Practice

7. True J. Mainstreaming Gender in Global Public Policy. *International Feminist Journal of Politics*. 2003. Vol. 5 (3). Pp. 368—396. URL: https://www.researchgate.net/publication/237957771_Mainstreaming_Gender_in_Global_Public_Policy

8. Kabeer N. Gender Equality, Economic Growth, and Women's Agency: the "Endless Variety" and "Monotonous Similarity" of Patriarchal Constraints. *Feminist Economics*. 2015. Vol. 22 (1). Pp. 1—27. URL: https://www.researchgate.net/publication/283331151_Gender_Equality_-_Economic_Growth_and_Women's_Agency_the_Endless_Variety_and_Monotonous_Similarity_of_Patriarchal_Constraints

9. Хавлін Т. В. Гендерна політика в рамках Європейського Союзу та український вибір. *Український соціум*. 2008. № 2 (25). С. 113—122.

10. Марценюк Т. Гендерна політика Європейського Союзу: загальні принципи та найкращі практики. Київ: МЦПД, 2005. 44 с.

11. Левченко К. Б. Права жінок: зміст, стан та перспективи розвитку. монографія. Х., Вид-во НУВС, 2001. 348 с.

12. Конституція України. Відомості Верховної Ради України. 1996. № 30, ст. 141. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254к/96-вр>

13. Про забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків: Закон України від 2005 р. № 52. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2866-15#Text>

14. Global Gender Gap Report. World Economic Forum. Insight report. URL: <https://www.weforum.org/publications/series/global-gender-gap-report/>

15. Гендерна політика в нормативно-правових документах. Частина 1. За заг. ред Левченко К. Б. / Г. Г. Жуковська, К. Б. Левченко, О. О. Остапенко, О. І. Суслова. Київ, 2020. 186 с.

16. Гудій В. Гендерна рівність в Україні: що маємо сьогодні. *Юридична газета*. 2024. № 17—20. URL: <https://yur-gazeta.com/dumka-eksperta/gendernarivnist-v-ukrayini-shcho-maemo-sogodni.html>

References:

1. European Commission (2020), "Gender Equality Strategy 2020-2025", available at: <https://ec.europa.eu/newsroom/just/items/682425/en> (Accessed 25 Nov 2025).

2. European Commission (2017), "European Pillar of Social Rights", available at: https://employment-social-affairs.ec.europa.eu/policies-and-activities/european-pillar-social-rights-building-fairer-and-more-inclusive-european-union/european-pillar-social-rights-20-principles_en (Accessed 25 Nov 2025).

3. Saienko, Y. (2007), *Genderni steteotypy ta stavlenia hromads'kosti do gendernykh problem v ukrains'komu suspil'stvi* [Gender stereotypes and public attitudes towards gender issues in Ukrainian society], In-t sotsiolohii NAN Ukrainy, Tsentrl sots. ekspertyz. Kompaniia VAITE, Kyiv, Ukraine.

4. Sychenko, V.V. (2022), "Mechanisms for implementing the principles of gender mainstreaming in public administration", *Publichne upravlinnia i administruvannia*

v Ukraini, vol. 32, pp. 39—45, available at: <https://pag-journal.iei.od.ua/archives/2022/32-2022/7.pdf> (Accessed 25 Nov 2025).

5. Kysel'ova, O. (2006), "Institutional mechanisms for ensuring gender equality in Ukraine in the context of European integration", *Zhinky v politytsi: mizhnarodnyj dosvid dlia Ukrainy: zbirnyk naukovykh statej*, pp. 144—145, available at: <https://ekmair.ukma.edu.ua/handle/123456789/9933> (Accessed 25 Nov 2025).

6. Walby, S. (2005), "Gender Mainstreaming: Productive Tensions in Theory and Practice", *Social Politics*, vol. 12 (3), pp. 321—343, available at: https://www.researchgate.net/publication/255653597_Gender_Mainstreaming_-_Productive_Tensions_in_Theory_and_Practice (Accessed 25 Nov 2025).

7. True, J. (2003), "Mainstreaming Gender in Global Public Policy", *International Feminist Journal of Politics*, vol. 5 (3), pp. 368—396, available at: https://www.researchgate.net/publication/237957771_Mainstreaming_Gender_in_Global_Public_Policy (Accessed 25 Nov 2025).

8. Kabeer, N. (2015), "Gender Equality, Economic Growth, and Women's Agency: the "Endless Variety" and "Monotonous Similarity" of Patriarchal Constraints", *Feminist Economics*, vol. 22 (1), pp. 1—27, available at: https://www.researchgate.net/publication/283331151_Gender_Equality_Economic_Growth_and_-_Women's_Agency_the_Endless_Variety_and_-_Monotonous_Similarity_of_Patriarchal_Constraints (Accessed 25 Nov 2025).

9. Khavlin, T.V. (2008), "Gender policy within the European Union and the Ukrainian dimension", *Ukrainskyi sotsium*, vol. 2 (25), pp. 113—122.

10. Martseniuk, T. (2005), *Henderna polityka Yevropejs'koho Soiuzu: zahal'ni pryntsypy ta najkraschi praktyky* [Gender policy of the European Union: general principles and best practices], MTsPD, Kyiv, Ukraine.

11. Levchenko, K.B. (2001), *Prava zhinok: zmist, stan ta perspektyvy rozvytku* [Women's rights: content, status and development prospects], NUVS, Kharkiv, Ukraine.

12. Verkhovna Rada of Ukraine (1996), "The Constitution of Ukraine", available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80#Text> (Accessed 25 Nov 2025).

13. The Verkhovna Rada of Ukraine (2005), *The Law of Ukraine "On ensuring equal rights and opportunities for women and men"*, available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2866-15#Text> (Accessed 25 Nov 2025).

14. World Economic Forum (2025), "Global Gender Gap Report", available at: <https://www.weforum.org/publications/series/global-gender-gap-report/> (Accessed 25 Nov 2025).

15. Zhukovs'ka, H.H. Levchenko, K.B. Ostapenko, O.O. and Suslova, O.I. (2020), *Genderna polityka v normatyvno-pravovykh dokumentakh*, [Gender policy in regulatory documents], Kyiv, Ukraine.

16. Hudij, V. (2024), "Gender equality in Ukraine: what we have today", *Yurydychna hazeta*, vol. 17—20, available at: <https://yur-gazeta.com/dumka-eksperta/gendernarivnist-v-ukrayini-shcho-maemo-sogodni.html> (Accessed 25 Nov 2025).

Стаття надійшла до редакції 04.12.2025 р.